

Eleccions presidencials nord-americanes

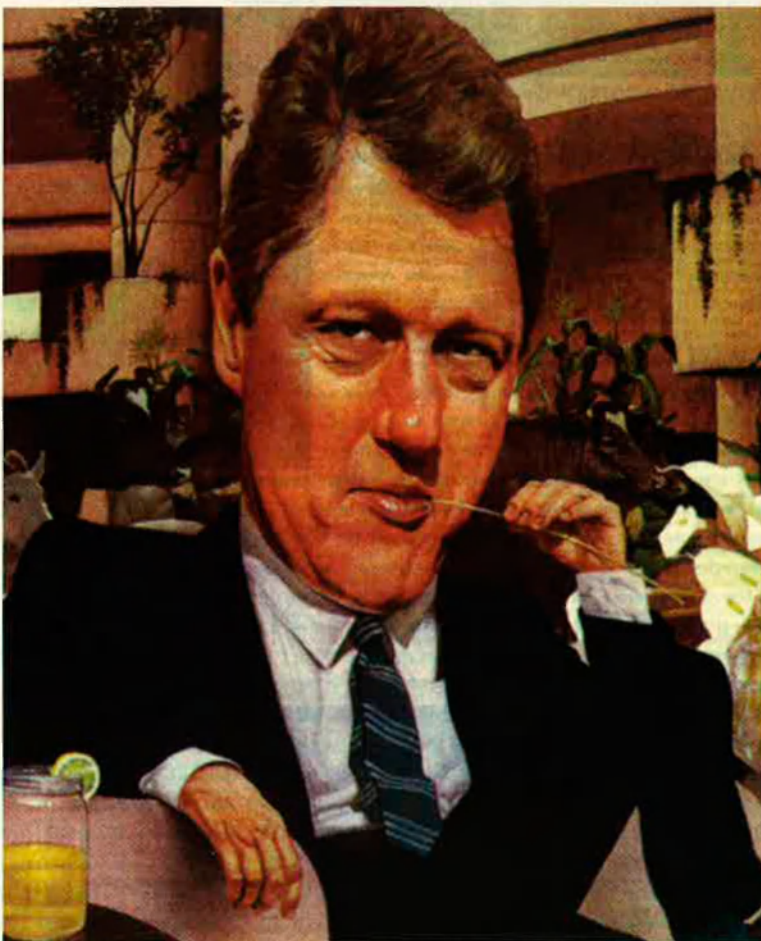
Les primàries ja perfilen els candidats

Només falten tres mesos per a la celebració dels congressos del Partit Republicà i el Partit Demòcrata, en què s'elegiran els candidats definitius a la presidència a la Casa Blanca. Si bé George Bush es presentara pels republicans, del costat demòcrata encara hi ha noms amb possibilitats.

Bill Clinton, només té 45 anys. Els seus crítics diuen que és un "robot de la política, que no ha fet res més que escalar camí de la Casa Blanca". Ell respon dient que "saber calcular fredament no té res d'immoral". L'ús d'aquesta paraula no és pas anecdòtic, com no ho és res en ell. La seua moralitat ha estat un dels temes de la campanya fins ara. Corren històries sobre la seua adolescència que el presenten gairebé com un alcohòlic -cosa que ara no és-. El seu pas com a governador d'Arkansas també ha deixat espai als dubtes. Va arribar al càrrec en 1979 i es va distingir tant com a innovador que els electors no li renovaren la confiança quatre anys després. Però al cap de vuit anys ho intentà de nou i tornà al càrrec. Diuen els seus detractors que deixa moltes coses i molta gent pel camí.

Entre els demòcrates, pots dissimulen el seu pànic a la premsa. A allò que puguen esbrinar de Clinton en plena campanya. La seua vida privada, el seu matrimoni amb Hillary, ha desfermat tota classe de rumors. Amors prohibits amb Jennifer Flowers. Mal dissimulats. Ella s'aferra a ell i procura d'oferir la imatge d'esposa tranquil·la i segura, però el seu personal no les té totes. És el seu gran tabú. Però no l'únic. El germà de Clinton, Roger, va estar a la presó per drogaaddicte i ara va pertot arreu explicant, a qui li ho paga, la seua vida amb Bubba, nom familiar del candidat.

De Clinton, als Estats Units en destaquen la seua educació europea. En la seua etapa

Bill Clinton en una caricatura de la revista US News & World Report.

universitària va anar a Georgetown a estudiar afers internacionals. Aquí es va fer amic del senador J. W. Fullbright, un veterà del seu mateix estat que li va traure de sobre el complex de ser d'Arkansas. L'actual aspirant a president creia en aquell temps que Arkansas mostrava un passat racista i intolerant, difícil d'assumir. Sense oblidar-lo, Fullbright li ensenyà d'assumir-lo. I féu alguna cosa més: el va convèncer d'anar a estudiar a Oxford, on Clinton conegué la major part dels seus principals assessors

d'avui. Eren els anys del Vietnam, guerra contra la qual el candidat va dedicar els seus esforços. En contrapartida ara es vanta d'haver estat l'únic demòcrata important a donar suport al president Bush en la guerra del Golf. Un suport del qual molts dubten. La veritat és que no va signar cap document públic ni en favor ni en contra. Una actitud molt política, però que li reporta problemes. Ha perdut les primàries d'alguns estats (especialment de Connecticut), precisament perquè els electors no veuen clar de quina banda està.

El següent candidat demòcrata amb més possibilitats d'accedir a la lluita per la presidència és Jerry Brown. Aquest polític aporta l'experiència d'haver estat governador de Califòrnia -experiència no gens menyspreable: si Califòrnia fos independent, seria el país número onze del món en capacitat i poder-. Però amb l'experiència hi ha també l'es-

til californià, desimbolt i informal, de vegades difícil d'entendre en altres parts dels Estats Units. Contrastant amb la polidesa del màrqueting electoral dels seus oponents, no resulta estrany veure Brown darrere un cartell pintat a mà amb el seu lema "El retorn a Amèrica". Ell diu que és una campanya-guerrilla i de moment no li dona mal resultat. És el candidat amb un equip més barat i ja ha deixat a la carretera altres candidats més preparats econòmicament que no ell.

Bill Clinton serà probablement el candidat demòcrata a la Casa Blanca.

APXIU

Brown opta per ser l'esquerra demòcrata i fins ara la seua jugada més forta ha estat d'apostar per Jesse Jackson com a segon. Si Jackson arribés a vice-president, seria el ciutadà afroamericà que més amunt hauria arribat. L'estratègia de tots dos està a recollir el vot desencantat.

Per últim, H. Ross Perot podria ser la gran sorpresa demòcrata de la campanya, si es decideix a presentar-se com a candidat independent. És un multimilionari texà (diu que "si saps quants diners tens no ets un multimilionari") conegut pel seu simplisme, però també per la seua llarga voluntat política. Està en possessió de qualsevol rècord imaginable. Fins i tot el d'haver perdut més diners en un sol dia que cap altre home: un dia de 1970 el tancament d'una empresa seua li va costar 450 milions de dòlars: ni es va immutar. Ara voldria afegir el rècord d'haver estat el primer candidat independent a guanyar unes eleccions a president dels Estats Units. Compta a favor seu amb la seua fortuna personal i el desencant dels electors amb les altres opcions. El seu programa és directe i impactant. Reclama l'eliminació dels pressupostos de Defensa i Seguretat Social i propugna un augment grandíssim dels impostos d'aquells que tenen més diners, començant per ell mateix. Ataca sense pietat els privilegis dels polítics, als quals amenaça amb la retirada dels cotxes oficials. Pot semblar ridícul, però ja té preparada la campanya als 27 estats que la legislació específica com a mínims per a un candidat independent. La seua capacitat organitzativa, ja la va posar a prova en 1969, quan va organitzar la tramesa de 26 tones de felicitacions de Nadal als presoners de guerra americans al Vietnam. Diu que ara serà tot més fàcil.

Les eleccions nord-americanes es troben en el punt dolç. Les convencions dels grans partits ja són a poc més de tres mesos de distància. D'aquí eixirà el nom del candidat de cada partit a les votacions del dos de novembre. Les estratègies ja es van afilant.

De la banda republicana tot sembla clar. George Bush ha acabat derrotant Pat Buchanan, encara que a costa d'una bona part de la seua imatge. El president s'ha mostrat insegur i vacil·lant davant els duríssims atacs del periodista fent de polític. I Buchanan ha arrossegat una part substancial dels vots que, si no han servit per aconseguir la nominació, són suficients per a demostrar que Bush haurà de treballar força, si vol guanyar el combat final.

Del costat dels demòcrates tot és més confús. El governador d'Arkansas, Bill Clinton, sembla l'home més ben situat. Paul Tsongas ja ha llançat pràcticament la tovallola i Jerry Brown no sembla que tinga gaire més alè. Però Clinton té dificultats. La seua campanya ha estat constantment esquitxada de petits escàndols que fan pensar els demòcrates en la possibilitat de triar un candidat diferent en les eleccions. El nom que més sona és el de Mario Cuomo, governador de Nova York i gran home a l'ombra del partit. Amb tot, durant les últimes setmanes s'ha estès el rumor que Lloyd Bentsen (el candidat a vice-president de Dukakis en les passades eleccions) podria ser el candidat sorpresa. A la Casa Blanca no amaguen que prefereixen Clinton a Bentsen. Aquest té un aire molt més seriós i ja va derrotar Bush fa molts anys quan tots dos aspiraven a un escó parlamentari per Texas.

Si finalment és Clinton qui s'emporta la nominació, les estratègies de la campanya ja es poden avançar. Bush atacarà el candi-

dat demòcrata amb tres arguments. Primer, qualificant-lo de 'governador 48'. Amb aquesta frase feta Bush posaria en relleu els seus mals resultats aparents com a governador d'Arkansas. Entre els cinquanta estats de la unió, Arkansas és el que fa 48 en ocupació (té el segon índex més alt d'atur), el 49 en conservació del medi (i Clinton es considera ecologista) i el 49 també en ingressos personals. El segon pilar de l'estratègia de Bush serà de sembrar dubtes sobre Clinton: els seus amors extramatrimonials, la seua actitud sobre el Vietnam, un pretès favoritisme de l'administració d'Arkansas al gabinet d'advocats de la seua dona. Finalment Bush acusarà Clinton d'immadur. Els seus 45 anys i la falta d'experiència en política internacional seran els temes estrella d'aquesta faceta de la campanya.

Clinton, per la seua banda, també té dissenyada la seua estratègia contra Bush. Quan Bush intente presentar-se com el president que ha portat els Estats Units a dominar el món, ell li respondrà que, en canvi, els japonesos i els europeus han controlat l'economia americana durant el seu mandat. El segon eix de la campanya de Clinton serà de mostrar Bush com un ric texà que no sap res de les condicions reals de vida de la majoria dels americans. El candidat demòcrata jugarà fort a l'hora d'explotar la carta generacional. Sap que si pot atraure el vot jove té moltes possibilitats. Finalment, el governador d'Arkansas entrarà en el terreny de la política internacional i acusarà el president de cinisme i d'immoralitat per actituds com les mantingudes durant la crisi de Tian Anmen, amb sancions purament simbòliques i de poca durada.

Vicent Partal